

นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วย ดร.สาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข และนายแพทย์สุเมธ กาญจนพิมาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข นำคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ กวายเป็นพระพรชัยมงคลและถวายสัตย์ปฏิญาณ เพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน พร้อมเปิดโครงการ “ไ้รับพระบารมี น้อมนำสุขภาพดีสู่วิถีชุมชน” เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และนิทรรศการ เฉลิมพระเกียรติฯ ณ กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของเครื่องวัด ความดันโลหิตแก่ประชาชนที่เข้าร่วมงาน วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

เรื่องในฉบับ

หน้า

- ทางไหลแดง ลำต้นเป็นยาจับ และบำรุงโลหิต 2
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดกิจกรรมให้บริการประชาชน ภายใต้โครงการ “ไ้รับพระบารมี น้อมนำสุขภาพดีสู่วิถีชุมชน” 2
- สร. คิดค้นนวัตกรรม “กับดัก LeO-Trap” ข่าลูกน้ำยุงลายได้ทั้งหมด 3
- รบว.สร. มอบเครื่องทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตสำหรับประชาชน (BP Sure) 4
แก่ผู้ตรวจราชการเขตสุขภาพ 13 เขตทั่วประเทศ
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาเครื่องทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิต BP Sure ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อสม. 5
และประชาชน ตรวจสอบเครื่องวัดความดันโลหิตในพื้นที่ได้เอง
- รอบรู้กรมวิทย์ฯ 6-7
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จับมือกับเอสซีจี เดินหน้าพัฒนานวัตกรรมกำจัดยุงลาย 8
- สร. พร้อมให้บริการตรวจการติดเชื้อวัณโรคแฝง และพัฒนาชุดทดสอบวัณโรค ตรวจง่าย ได้ผลเร็ว ราคาถูก 9
- เห็น ภาวะน้ำโรคไลม์ (Lyme disease) 10
- ผลการเฝ้าระวังการกลายพันธุ์และการดื้อยาของเชื้อไขหวัดใหญ่ 11
- ลุ้นรับรางวัล คำถามประจำฉบับ 11
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจพบยาลดความอ้วน“ลอร์คาเซริน”ปนปลอมในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นครั้งแรกในประเทศไทย 12

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

สุขภาพดีไม่มีขาย อยากได้ต้องร่วมสร้าง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

Department of Medical Sciences

ISO 9001 : 2015 Certified ปีที่ 33 ฉบับที่ 7 เดือนกรกฎาคม 2562

เครื่องยา สมุนไพรไทย

ทางไหลแดง

ลำต้นเป็นยาขับและบำรุงโลหิต

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Derris elliptica* (Wall.) Benth.
 วงศ์ LEGUMINOSAE - PAPILIONOIDEAE
 ชื่ออื่นๆ กะลำเพาะ เครือไหลน้ำ โปตะ โกส้า อวดน้ำ

ลักษณะของพืช

ทางไหลแดงเป็นไม้เถาเนื้อแข็ง เปลือกมีสีน้ำตาลเข้ม น้ำยางเป็นสีแดงสด ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ เรียงเวียนสลับ ใบรูปไข่กลับแกมขอบขนาน โคนใบมน ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ดอกช่อกระจุก ก้านช่อดอกมีขนสีน้ำตาล ปกคลุม ดอกย่อยติดเรียงเป็นกลุ่มๆ ละ 3 ดอก กลีบเลี้ยง สีแดง โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายกลีบแยกเป็นหยัก 5 หยัก มีขนสีน้ำตาลปกคลุม กลีบดอกสีม่วงแดง 5 กลีบ กลีบกลางรูปไข่กลับมีขนาดใหญ่ กลีบคู่ข้างรูปขอบขนานมีขนาดเล็กกว่า กลีบคู่ล่างเชื่อมติดกันเป็นท้องเรือ เกสรเพศผู้ 10 อัน ก้านชูเกสรตั้งติดกัน เกสรเพศเมีย รังไข่อยู่เหนือวงกลีบ ก้านชูเกสรส่วนบนมีขนยาวห่าง ผลเป็นฝักแบนแบบแห้งไม่แตก รูปขอบขนานแกมรูปแถบ มีรอยคอดตามจำนวนเมล็ด ปลายมีเส้นเรียวแหลม

ประโยชน์ทางยา

ลำต้นเป็นยาขับและบำรุงโลหิต ถ่ายเส้นเอ็น ถ่ายลม ถ่ายเสมหะและโลหิต กำจัดแมลง เบื่อปลา กำจัดเหาและเรือด

ลักษณะของเครื่องยา

ลำต้นถูกหั่นเป็นท่อน ทำให้แห้ง แข็ง ส่วนของเปลือกไม้ สีน้ำตาลเข้ม มีตุ่มนูนขนาดเล็กสีน้ำตาลอ่อนจำนวนมาก ส่วนของเนื้อไม้สีน้ำตาลอ่อน ตรงกลางมีรูกลวง มีกลิ่นอ่อน

ข้อมูลจาก หนังสือเครื่องยาสมุนไพรไทย
 สถาบันวิจัยสมุนไพร

น.ก. บอกกล่าว

ฉบับเดือนกรกฎาคม 2562

จดหมายข่าวฉบับนี้ มีสาระความรู้ดี ๆ ที่น่าสนใจ อาทิ **สธ.คิดค้นนวัตกรรม “กับดัก LeO-Trap” ฆ่าลูกน้ำยุงลายได้ทั้งหมด** ทางไหลแดง ลำต้นเป็นยาขับ และบำรุงโลหิต กรมวิทย์ฯ จับมือกับเอสซีจี เดินหน้าพัฒนานวัตกรรมกำจัดยุงลาย

การเตือนภัยสุขภาพฉบับนี้ มีเรื่องของ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจพบยาลดความอ้วน “ลอร์คาเซริน” ปนปลอมในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เป็นครั้งแรกในประเทศไทย เห็นพาทะนำโรคลิมา และเรื่องราวที่น่าสนใจอีกมากมาย ติดตามอ่านได้ในฉบับนี้

บรรณาธิการ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดกิจกรรม
 ให้บริการประชาชน ภายใต้โครงการ
 “ไต่ถามพระบารมี น้อมนำสุขภาพดีสู่วิถีชุมชน”

26 กรกฎาคม 2562 นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ คณะผู้บริหาร เยี่ยมชมบูธ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่ให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน ภายใต้โครงการ “ไต่ถามพระบารมี น้อมนำสุขภาพดีสู่วิถีชุมชน” เนื่องในโอกาสสมโภชฉลองพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จัดกิจกรรมให้บริการทดสอบความแม่นยำของเครื่องวัดความดันโลหิตแก่ประชาชน บริการซ่อมบำรุงเครื่องวัดความดันโลหิตเบื้องต้น ตรวจวัดความดันโลหิตเบาหวาน ดัชนีมวลกายและจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตและเครื่องวัดความดันโลหิต ณ บริเวณถนนสาทรเกษม 2 กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ซึ่งกิจกรรมในครั้งนี้ ได้รับความสนใจจากประชาชน ในการเข้ารับบริการเป็นจำนวนมาก

ประชาสัมพันธ์...รายงาน

สธ. คิดค้นนวัตกรรม “กับดัก LeO-Trap” ฆ่าลูกน้ำยุงลายได้ทั้งหมด

กระทรวงสาธารณสุข คิดค้นนวัตกรรม “กับดัก LeO-Trap” ใช้สารสกัดจากหอยลายดึงดูดให้ยุงลายมาวางไข่ และใส่สารซีโอไลท์กำจัดลูกน้ำยุงลายในกับดักได้ทั้งหมด ลดปริมาณความชุกชุมยุงลายเกิดใหม่ได้จำนวนมาก และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่บริษัทเอกชนนำไปผลิตและจำหน่าย ประชาชนซื้อหาได้จากร้านค้าออนไลน์

เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2562 กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้สัมภาษณ์ว่ากระทรวงสาธารณสุข โดยนักวิทยาศาสตร์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้คิดค้นนวัตกรรม กับดักไข่ยุงแบบดักตาย ที่เรียกว่า “กับดัก LeO-Trap” โดยใช้สารดึงดูดให้ยุงลายมาวางไข่ และใส่สารกำจัดลูกน้ำในกับดัก เพื่อกำจัดลูกน้ำทั้งหมดที่ฟักออกมา ผลการศึกษาในห้องปฏิบัติการ พบว่าสารสกัดจากหอยลายเป็นสารดึงดูดที่ดีที่สุด ในขณะที่ซีโอไลท์กำจัดลูกน้ำยุงลายมีความเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำไปใช้ในกับดัก เพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลาย เพราะเมื่ออยู่ในน้ำจะไม่มีการเคลื่อนของสารเคมี ทำให้ยุงไม่สามารถรับรู้ได้ว่ามีสารเคมีอยู่ จึงมาวางไข่ เมื่อไข่ฟักออกมาภายใน 1-2 วันเป็นลูกน้ำยุง จะถูกกำจัดโดยผลิตภัณฑ์ซีโอไลท์กำจัดลูกน้ำ นับเป็นนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับนำมาใช้เป็นมาตรการเสริมในการควบคุมยุงพาหะโรคไข้เลือดออก ไข้ซิกนิกุนยา และไข้ชิกกา ซึ่งได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่บริษัทเอกชนนำไปผลิตและจำหน่าย 1 กล่องมี 2 ชุด ราคา 300 บาท ประชาชนสามารถซื้อได้ทาง FB: leotrap, Instagram: LeO-Trap, Line : @leotrap-ikari หรือโทร 0 2295 2151-3

สำหรับข้อดีของนวัตกรรมนี้ คือ ลดการใช้สารเคมีกำจัดแมลง ในสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปนสารเคมีกำจัดตัวเต็มวัย โดยใส่สารกำจัดลูกน้ำเฉพาะในกับดักขนาดเล็ก บ้านละ 2 – 4 กับดัก ใช้ได้นาน 3 เดือน นำไปวางในบ้านห้องนั่งเล่นหรือห้องใต้บันได และนอกบ้านวางที่บริเวณชั้นวางรองเท้า หรือใกล้กระถางต้นไม้ โดยการเติมซีโอไลท์กำจัดลูกน้ำ ผลการศึกษาล่าสุด โดยสำนักงาน

ป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา ในบ้านจำนวน 36 หลังคาเรือน พบว่า กับดัก LeO-Trap สามารถลดค่าดัชนีความชุกชุมของยุงลายต่อบ้าน (House Index : HI) เหลือเพียงร้อยละ 13.9 จากร้อยละ 50 ก่อนดำเนินการ ภายในระยะเวลา 4 วันเทียบเท่ากับการลดประชากรยุงลายได้ ประมาณ 400,000 ตัวต่อ 1 ตร.กม. และผลจากการนับไข่ยุงลายที่ดักได้จากกับดักทั้งหมดประมาณ 4,000 ฟอง แสดงให้เห็นว่า กับดัก LeO-Trap จะสามารถลดปริมาณยุงลายในอีก 4 สัปดาห์หลังจากวางกับดักได้ประมาณ 1,000,000 ตัว (ยุงลายตัวเมีย 1 ตัว วางไข่ได้ประมาณ 500 ฟอง) ซึ่งลดลงได้มากกว่าการจัดการด้วยวิธีทางกายภาพและสารเคมี ประมาณ 2.5 เท่า

ทั้งนี้ ยุงลายเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก ไข้ซิกนิกุนยา และไข้ชิกกา ในแต่ละปีมีผู้ป่วยด้วยโรคที่เกิดจากยุงลาย แผลงเพาะพันธุ์อยู่ในภาชนะขังน้ำในบ้านและนอกบ้าน ส่วนยุงลายสวนมีแหล่งเพาะพันธุ์กว้างขวางมาก เช่น ขวดพลาสติก งานรองกระถางต้นไม้ โถง โห และในธรรมชาติกะลา กาบ ใบไม้ โพรงไม้ ต่อไม้ไฟ อีกทั้งยังบินได้ไกลเกิน 500 เมตร ทำให้ยากต่อการกำจัด ดังนั้น หากสามารถหาวิธีล่อมากำจัดในกับดักได้จะลดปริมาณยุงลายได้อย่างมหาศาล

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข...รายงาน

รพ.ร. มอ. มอบเครื่องทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตสำหรับประชาชน (BP Sure) แก่ผู้ตรวจราชการเขตสุขภาพ 13 เขตทั่วประเทศ

กระทรวงสาธารณสุข มอบเครื่องทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตสำหรับประชาชน (BP Sure) ให้แก่ผู้ตรวจราชการเขตสุขภาพ 13 เขต โดยในเดือนสิงหาคมนี้จะส่งมอบเครื่อง BP Sure พร้อมกับจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้งานให้แก่เจ้าหน้าที่ รพ.สต. สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช และศูนย์บริการสาธารณสุข ทั่วประเทศ ภายใต้โครงการ “เครื่องวัดความดันโลหิตปลอดภัยคนไทยสุขภาพดี เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก” เพื่อให้ประชาชน อสม. ในพื้นที่สามารถนำเครื่องวัดความดันโลหิตของตนเองมาทดสอบคุณภาพได้ที่สถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน

เมื่อวันที่ 26 ก.ค. 2562 ที่กระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี นายอนุทิน ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานในพิธีมอบเครื่องทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตสำหรับประชาชน (BP Sure) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ทั้ง 13 เขต โดยมี นายสาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์ณัฐวุฒิ ประเสริฐสิริพงศ์ อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ร่วมเป็นเกียรติในพิธีดังกล่าว

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวภายหลังพิธีมอบเครื่องทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตสำหรับประชาชน (BP Sure) ว่ากรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จัดโครงการ “เครื่องวัดความดันโลหิตปลอดภัยคนไทยสุขภาพดี เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก” โดยได้พัฒนาเครื่องทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตสำหรับประชาชน (BP Sure) ซึ่งเป็นเครื่องที่ทำให้ประชาชนสามารถทดสอบคุณภาพเครื่องวัดความดันโลหิตอย่างง่ายได้เอง เครื่องแรกของโลก โดยใช้เครื่องวัดความดันโลหิตที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ สอบเทียบไว้ที่สถานีอนามัยเป็นเครื่องอ้างอิง โดยทำงานร่วมกับ

แอปพลิเคชัน “BP Sure” ซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้สามารถทำการทดสอบคุณภาพเครื่องวัดความดันโลหิตอย่างง่าย และประมวลผลการทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตของประชาชนได้ นอกจากนี้ภายในแอปพลิเคชันยังมีข้อมูลความรู้สำหรับประชาชนเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง ข้อแนะนำในการใช้งาน การดูแลรักษาเครื่องวัดความดันโลหิต อีกด้วย

ทั้งนี้ในเดือนสิงหาคมนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จะทยอยส่งมอบเครื่อง BP Sure พร้อมจัดอบรมวิธีการใช้งานเครื่องทดสอบให้เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช และศูนย์บริการสาธารณสุข ทั่วประเทศ เพื่อขยายขีดความสามารถในการให้บริการของภาครัฐ ให้ประชาชน อสม. ในพื้นที่สามารถนำเครื่องวัดความดันโลหิตของตนเองมาทดสอบคุณภาพได้ด้วยตนเองที่สถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ใกล้บ้าน

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวต่ออีกว่า เครื่องวัดความดันโลหิต เป็นเครื่องมือแพทย์ที่ประชาชนสามารถหาซื้อไว้เพื่อใช้ตรวจสุขภาพของตนเองได้ที่บ้าน และนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เพื่อดูแลสุขภาพของตนเอง และคนในครอบครัว ดังนั้น หากต้องการทราบว่าเครื่องวัดความดันโลหิตที่ใช้งานอยู่มีคุณภาพ ให้ผลการวัดที่ถูกต้องน่าเชื่อถือหรือไม่ ควรนำเครื่องวัดความดันมาทดสอบคุณภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สำนักงริสและเครื่องมือแพทย์... รายงาน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาเครื่องทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิต BP Sure ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อสม. และประชาชน ตรวจสอบเครื่องวัดความดันโลหิตในพื้นที่ได้เอง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข จัดโครงการ “เครื่องวัดความดันโลหิตปลอดภัยคนไทยสุขภาพดีเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก” โดยพัฒนาเครื่องทดสอบคุณภาพเครื่องวัดความดันโลหิต BP Sure เตรียมถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ทั่วประเทศ และประชาชน ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องวัดความดันโลหิต เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตได้อย่างทั่วถึง และมั่นใจในผลการวัดความดันโลหิตที่มีความถูกต้องแม่นยำ

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า ปัจจุบันเครื่องวัดความดันโลหิต เป็นเครื่องมือตรวจสอบสุขภาพที่ประชาชนนิยมมีไว้ใช้งานตามบ้าน มีทั้งที่เป็นแบบปั๊มความดันอัตโนมัติ และแสดงค่าความดันเป็นตัวเลข โดยพบว่าประชาชนคนไทยมีการซื้อเครื่องวัดความดันโลหิตมาใช้ประมาณ 200,000 เครื่อง/ปี อย่างไรก็ตามประชาชนทั่วไปยังไม่ทราบว่าควรต้องมีการทดสอบคุณภาพเครื่องวัดความดันโลหิต เพื่อดูว่าเครื่องมีสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน และมีความแม่นยำหรือไม่ ดังนั้นเพื่อสร้างความมั่นใจในผลการวัด เครื่องวัดความดันโลหิตที่ใช้งานจะต้องมีคุณภาพได้รับการทดสอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มุ่งหวังให้เครื่องวัดความดันโลหิตที่ตรวจวัดให้แก่ผู้ป่วย และที่ประชาชนใช้งาน ได้รับการตรวจสอบคุณภาพอย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น จึงได้ร่วมกับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จัดโครงการ “เครื่องวัดความดันโลหิตปลอดภัยคนไทยสุขภาพดีเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก” โดยได้พัฒนาชุดทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิต BP Sure ซึ่งเป็นเครื่องทดสอบคุณภาพเครื่องวัดความดันโลหิตที่ประชาชนสามารถทดสอบได้เอง โดยใช้เครื่องวัดความดันโลหิตที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ สอบเทียบเป็นเครื่องอ้างอิง นอกจากนี้ยังได้พัฒนาแอปพลิเคชัน

ระบบตรวจสอบเครื่องวัดความดันโลหิต (BP Sure) ซึ่งช่วยประมวลผลการทดสอบเครื่องวัดความดันโลหิตของประชาชนได้ง่ายยิ่งขึ้น ภายในแอปพลิเคชันยังมีข้อมูลความรู้สำหรับประชาชนเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง และข้อแนะนำในการใช้งานการดูแลรักษาเครื่องวัดความดันโลหิต อีกด้วย

“โรคความดันโลหิตสูง เป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังซึ่งมักพบมากในผู้สูงอายุ และอาจเป็นสาเหตุให้เกิดโรคอื่นตามมาได้ เช่น หลอดเลือดสมองตีบหรืออุดตัน หลอดเลือดหัวใจอุดตัน หัวใจวาย และไตวายได้ สำหรับผู้มีปัจจัยเสี่ยงควรได้รับการตรวจวัดความดันโลหิตเป็นระยะ เพื่อให้ทราบว่าตนเองเสี่ยงต่อการเป็นโรคความดันโลหิตสูงหรือไม่ ซึ่งในปัจจุบันสามารถตรวจวัดความดันโลหิตด้วยตัวเองแบบง่ายๆ ได้ที่บ้าน หรือเข้ารับบริการตรวจจาก รพ.สต. และ อสม. ในพื้นที่ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวทิ้งท้าย

สำนักวิจัยและพัฒนาเครื่องมือแพทย์... รายงาน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการห้องปฏิบัติการที่ขอการรับรองจาก สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ

นายแพทย์สมฤกษ์ จิงสมาน รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธีปิดสัมมนา “แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการห้องปฏิบัติการที่ขอการรับรองจากสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC:17025, ISO:15189, ISO:15190, ISO:22870 และ ISO:17034” เพื่อการธำรงรักษาระบบบริหารคุณภาพให้ยั่งยืนหลังได้รับการรับรองและปรับปรุง

คุณภาพอย่างต่อเนื่อง ณ โรงแรมมิราเคิล แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ.2562

โครงการสัมมนาการพัฒนาผลงานด้านคุณธรรมจริยธรรม ประจำปี 2562

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานโครงการสัมมนาการพัฒนาผลงานด้านคุณธรรมจริยธรรม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประจำปีงบประมาณ 2562 โดยมีการแสดงนิทรรศการและการนำเสนอผลงานด้านการพัฒนาหน่วยงานคุณธรรมของหน่วยงานในสังกัดเพื่อเป็นตัวแทนกรมฯ ไปนำเสนอผลงานในระดับกระทรวงสาธารณสุข ณ ห้องประชุมอาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2562

มหกรรม DMSc R2R Forum 2019 : พัฒนาคณะพัฒนางาน สู่องค์การแห่งการเรียนรู้

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดงานมหกรรม DMSc R2R Forum 2019 : พัฒนาคณะพัฒนางาน สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ (R2R 2LO) โดยมีการคัดเลือกบุคลากรในสังกัด ผู้ที่สนใจและหน่วยงานอื่นๆ เข้าร่วมประกวดพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ณ ห้องประชุมอาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2562

ลงนามความร่วมมือด้านการวิจัย เพื่อพัฒนานวัตกรรมกับดักยุง

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ ดร.สุรชา อุดมศักดิ์ ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ ธุรกิจเคมีคอลส์ เอสซีจี ลงนามความร่วมมือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาวัตกรรมการดักยุง SCG Mosquito Trap และการพัฒนาสารดึงดูด (attractant) ในการส่งเสริมการพัฒนาวัตกรรมการดักยุงเพื่อช่วยลดปัญหาโรคไข้เลือดออกที่เกิดจากเชื้อไวรัสเดงกี และมียุงลายบ้านและยุงลายสวนเป็นพาหะ ณ ห้องประชุมอาคารสำนักงานใหญ่ 3 (อาคาร 100 ปี) เอสซีจี บางซื่อ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2562

ศึกษาดูงานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านวิบูลย์ จังหวัดสมุทรปราการ

นายแพทย์พีเชษฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นำคณะบุคลากรกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้งส่วนกลางและศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เยี่ยมชม ศึกษาและดูงานโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ณ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านวิบูลย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีกรมมาดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม และเป็นตัวอย่างให้ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่อำเภอบางบ่อและพื้นที่อื่นๆ ได้ตระหนักว่าการนำศาสตร์ของพระราชามาใช้ในการดำรงชีวิตนั้น สามารถทำได้และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง จัดโดยกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

การอบรมทบทวนความรู้ในการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต

นายแพทย์สมชาย แสงกิจพร รองอธิบดี กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดโครงการอบรม “ทบทวนความรู้ความเข้าใจ การจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องในการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต” จัดโดย กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ณ ห้องประชุมอาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

แถลงข่าวการให้บริการตรวจการติดเชื้อไวรัสโรคเอดส์ และการพัฒนาชุดทดสอบไวรัส ตรวจง่ายได้ผลเร็ว

นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วย นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกันแถลงข่าว “การให้บริการตรวจการติดเชื้อไวรัสโรคเอดส์ และการพัฒนาชุดทดสอบไวรัส ตรวจง่าย ได้ผลเร็ว” ซึ่งสถาบันวิจัย

วิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาชุดทดสอบอย่างง่ายเรียกว่า “ทีบี แลมป์” ตรวจได้ที่โรงพยาบาล หาเชื้อไวรัสโรค ทั้งแบบมีอาการและไวรัสโรคแฝง ด้วยชุดทดสอบนี้มีความไวและความจำเพาะต่อเชื้อไวรัสโรคสูง ณ ห้องประชุมสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2562

งานแสดงเครื่องมือแพทย์นานาชาติ Medical Devices ASEAN 2019

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานร่วมในพิธีเปิดงานแสดงเครื่องมือแพทย์นานาชาติ และการประชุมวิชาการทางการแพทย์ Medical Devices ASEAN 2019 หรือ MDA2019 โดยมีการแสดงนิทรรศการด้านนวัตกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ของ สำนักยาและวัตถุเสพติด สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักรังสีและเครื่องมือแพทย์ และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข อาคาร 5-6 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพค เมืองทองธานี เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือกับเอสซีจี เดินหน้าพัฒนานวัตกรรม กำจัดยุงลาย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับบริษัทเอสซีจี พัฒนานวัตกรรมกับดักยุง SCG Mosquito Trap และการพัฒนาสารดึงดูด (attractant) ใช้ล่อยุงลายให้มาวางไข่แล้วกำจัดลูกน้ำภายในกับดักโดยใช้สารชีวอินทรีย์ จะทำให้ไม่มียุงลายในรุ่นถัดไป ซึ่งเป็นการป้องกันการระบาดของโรคไข้เลือดออก ไข้ปวดข้อยุงลายและโรคติดเชื้อไวรัสซิกา

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวภายหลังการลงนามความร่วมมือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมกับดักยุง SCG Mosquito Trap และการพัฒนาสารดึงดูด (attractant) โดยมี ดร.สุรชา อุดมศักดิ์ ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ ธุรกิจเคมีคอลส์ เอสซีจี ร่วมลงนาม ว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีนโยบายส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนานวัตกรรมเพื่อช่วยลดปัญหาโรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคไข้เลือดออกที่เกิดจากเชื้อไวรัสเดงกีและมียุงลายบ้านและยุงลายสวนเป็นพาหะ โดยในแต่ละปีมีผู้ติดเชื้อไวรัสเดงกีและป่วยเป็นไข้เลือดออกทั่วโลกประมาณ 50-100 ล้านคน ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในภูมิภาคเอเชียสำหรับประเทศไทยนั้นในปี พ.ศ.2562 นี้ มีแนวโน้มที่จะเกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกมากกว่า 5 ปีที่ผ่านมา โดยสถิติตั้งแต่เดือนมกราคม – มิถุนายน พ.ศ.2562 มีรายงานผู้ป่วยกว่า 31,800 ราย เสียชีวิต 48 ราย ซึ่งเป็นอัตราป่วยและอัตราตายสูงมากกว่าปกติที่ผ่านมา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ประสบความสำเร็จในการพัฒนานวัตกรรมกับดักยุงลาย ลีโอแทรป (LeO-Trap) เพื่อใช้

ในการล่อยุงลายให้มาวางไข่ในกับดักและกำจัดลูกน้ำยุงลายทั้งหมดที่ฟักออกมาจากไข่ ซึ่งนวัตกรรมนี้ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2560 ถึง 2 รางวัล คือ รางวัล Platinum Award ถ้วยรางวัลพระราชทานจากกรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และรางวัลเลิศรัฐจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กับดักดังกล่าวได้ออกวางจำหน่ายในเชิงพาณิชย์เรียบร้อยแล้ว โดยประชาชนสามารถซื้อเข้ามาใช้ในการกำจัดยุงลายด้วยตนเอง นับว่าเป็นความสำเร็จอย่างหนึ่งที่ประชาชนมีความตื่นตัวในการป้องกันพาหะนำโรคด้วยตนเองโดยไม่ได้มุ่งหวังให้ภาครัฐมาดำเนินการให้เพียงอย่างเดียว

โดยที่ บริษัท เอสซีจี มีนโยบายด้านหนึ่งในการพัฒนาสังคมเกี่ยวกับสุขภาพของคนไทย และเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการลดอุบัติการณ์ของโรคไข้เลือดออกในประเทศ จึงมีความสนใจในการวิจัยพัฒนานวัตกรรมกับดักยุง SCG Mosquito Trap เพื่อนำมาใช้ในการควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ในการวิจัยและพัฒนา กับดักดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพในการกำจัดลูกน้ำยุงลายที่ดียิ่งขึ้น

สำหรับการร่วมลงนามในสัญญาความร่วมมือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมป้องกันการระบาดของโรคไข้เลือดออก โรคไข้ปวดข้อยุงลาย และโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และเอสซีจี เคมิคอลส์ ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยใน 2 ส่วน ได้แก่ การพัฒนา กับดักยุง SCG Mosquito Trap และการพัฒนาสารดึงดูด (attractant) เพื่อใช้ล่อยุงลายให้มาวางไข่แล้วกำจัดลูกน้ำภายในกับดักโดยใช้สารชีวอินทรีย์ ซึ่งจะทำให้ไม่มียุงลายในรุ่นถัดไป โดยมีการทดสอบประสิทธิภาพของกับดักยุงทั้งในระดับห้องปฏิบัติการ กิ่งภาคสนามและในภาคสนาม ก่อนนำไปเผยแพร่ต่อไป ทั้งนี้เพื่อลดการแพร่พันธุ์ของยุงลาย ซึ่งเป็นพาหะสำคัญในการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก ไข้ปวดข้อยุงลาย และโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ซึ่งเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญในร้อยละกว่าประเทศทั่วโลก

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข... รายงาน

สร. พร้อมให้บริการตรวจการติดเชื้อวัณโรคแฝง และพัฒนาชุดทดสอบวัณโรค ตรวจง่าย ได้ผลเร็ว ราคาถูก

กระทรวงสาธารณสุข พร้อมให้บริการตรวจการติดเชื้อวัณโรคแฝงด้วยการตรวจตัวอย่างเลือด และพัฒนาชุดทดสอบวัณโรคอย่างง่าย “ทีบี แลมป์” ตรวจได้ที่โรงพยาบาล หาวัดโรคแบบมีอาการ วิธีการตรวจง่าย มีความไวและความจำเพาะต่อเชื้อวัณโรคสูง รู้ผลเร็วใน 1 ชั่วโมง เพื่อการรักษารวดเร็ว ลดอัตราการเสียชีวิตและการแพร่กระจายโรค บรรลุเป้าหมายยุติวัณโรคในปี พ.ศ. 2578

เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ที่กระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วย นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และนายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกันแถลงข่าว “การให้บริการตรวจการติดเชื้อวัณโรคแฝง และการพัฒนาชุดทดสอบวัณโรค ตรวจง่าย ได้ผลเร็ว” ว่ากระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการยุติปัญหาวัณโรค เน้นการรณรงค์ค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ให้ครอบคลุม รวดเร็ว เพื่อให้ได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง ลดอัตราการเสียชีวิตและการแพร่กระจายโรคบรรลุเป้าหมายยุติวัณโรค ในปี พ.ศ. 2578 โดยประเทศไทยมีผู้ป่วยวัณโรคประมาณ 1.2 แสนคน เสียชีวิตปีละ 1.2 หมื่นคน เข้าสู่ระบบการรักษา และสามารถติดตามอาการและการรักษาได้ประมาณ 80,000 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ซึ่งผู้ป่วยร้อยละ 80 ตรวจพบที่ปอด และร้อยละ 20 ตรวจพบนอกปอด นอกจากนี้องค์การอนามัยโลกคาดการณ์ว่า 1 ใน 3 ของประชากรมีการติดเชื้อวัณโรคแฝงหรือแบบไม่แสดงอาการ ซึ่งไม่สามารถแพร่เชื้อได้ แต่เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการป่วยเป็นวัณโรคโดยกลุ่มเสี่ยงควรได้รับการตรวจหาการติดเชื้อ

นายแพทย์สุชม กล่าวต่อว่า ปัจจุบันสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข สามารถตรวจหาการติดเชื้อวัณโรคได้ทั้งวัณโรคแฝง โดยการใช้การตรวจวัดปริมาณสารอินเตอร์เฟอรอนแกมมาจากตัวอย่างเลือด (Interferon Gamma Release Assay : IGRA) ซึ่งไม่มีปัญหาในการเก็บตัวอย่าง และองค์การอนามัยโลกแนะนำให้ใช้วิธีนี้เพื่อตรวจหาวัณโรคแฝงในกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สัมผัสผู้ป่วย ผู้ที่มีโรคประจำตัวซึ่งการรักษาอาจมีผลทำให้วัณโรคแฝงพัฒนาเป็นวัณโรค เช่น ผู้ป่วยโรคไขข้ออักเสบที่ได้รับยาสเตียรอยด์นานๆ ผู้ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะ ผู้ป่วยโรคสะกดเจ็บ เป็นต้น และกลุ่มเสี่ยงบุคลากรทางการแพทย์ รวมทั้งผู้เดินทางไปต่างประเทศตามทีประเทศปลายทางกำหนดให้มีการตรวจวัณโรคแบบแฝง นอกจากนี้ยังสามารถใช้ช่วยตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยวัณโรคปอดรายที่วินิจฉัยยาก ตรวจด้วยวิธีอื่นไม่พบเชื้อ หรือเก็บเสมหะไม่ได้ และช่วยวินิจฉัยวัณโรคนอกปอดที่อาจเก็บตัวอย่างจากอวัยวะนั้นๆ ไม่ได้ เช่น วัณโรคกระดูก วัณโรคต่อมน้ำเหลือง วัณโรคโพรงจมูกที่มีรายงานแต่พบน้อย รวมทั้งได้พัฒนาชุดทดสอบ ทีบี แลมป์ (LAMP : Loop-

mediated isothermal amplification) มาเพิ่มประสิทธิภาพการวินิจฉัยวัณโรคแบบมีอาการ ใช้การตรวจดีเอ็นเอจากตัวอย่างเสมหะ จึงมีความปลอดภัยจากการติดเชื้อ วิธีการตรวจง่าย สามารถทำได้ในห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล มีความไวและความจำเพาะต่อเชื้อวัณโรคสูง รู้ผลใน 1 ชั่วโมง ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่องค์การอนามัยโลกแนะนำให้ใช้แทนการตรวจด้วยวิธีการย้อมเชื้อในเสมหะ เนื่องจากมีความไวสูงกว่า หรือใช้ตรวจเพิ่มในรายที่มีผลตรวจย้อมเชื้อในเสมหะเป็นลบ โดยขณะนี้นำร่องใช้ในโรงพยาบาลศูนย์โรงพยาบาลทั่วไป เขตสุขภาพที่ 7 อยู่ระหว่างการติดตามผล และจะขยายไปยังโรงพยาบาลชุมชนต่อไป

ด้านนายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า ในระยะแรกกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จะให้การสนับสนุนการผลิตน้ำยา TB-LAMP ที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขพัฒนาขึ้น และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของห้องปฏิบัติการให้สามารถตรวจวัณโรคได้ด้วยการตรวจดีเอ็นเออย่างง่าย ชุดทดสอบมีราคาไม่เกิน 200 บาทต่อการทดสอบ ซึ่งจะช่วยในการวินิจฉัยโรคให้ได้ผลตรวจเร็วภายใน 1 ชั่วโมง และมีราคาถูกกว่าวิธีตรวจดีเอ็นเอด้วยวิธีอัตโนมัติ โดยใช้เครื่อง Xpert MTB/RIF ที่สามารถตรวจวินิจฉัยได้ทั้งวัณโรค และการดื้อยา rifampicin ตรวจได้ทั้งตัวอย่างเสมหะที่มีผลย้อมเชื้อเป็นบวกและลบ ซึ่งมีราคาชุดทดสอบ 700 บาทต่อการทดสอบ

ที่สำคัญ การทดสอบ ทีบี แลมป์ สามารถตรวจตัวอย่างได้จำนวนมาก 10-14 ตัวอย่างต่อรอบ มีความไวว่าการตรวจด้วยวิธีการย้อมสีเชื้อในเสมหะ จึงช่วยให้ตรวจพบผู้ป่วยวัณโรคได้มากขึ้น และเป็นการตรวจจากสารพันธุกรรมจึงมีความจำเพาะสูงช่วย

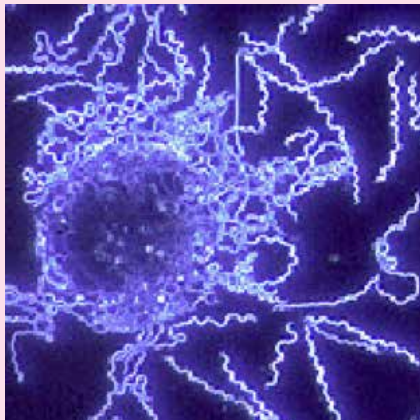
ยืนยันเชื้อวัณโรคได้อย่างแน่นอน สามารถทดสอบได้ในโรงพยาบาลทั่วไป ทำให้ผู้ป่วยเข้าถึงวิธีการตรวจโรคที่มีประสิทธิภาพ และมีราคาถูกในจุดบริการผู้ป่วยลดการใช้งานชุดทดสอบ Xpert MTB/RIF ที่มีราคาสูงเพื่อใช้งานในกรณีทีจำเป็น เช่น การตรวจวินิจฉัยวัณโรคดื้อยา rifampicin

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข...รายงาน

เห็น พาหะนำโรค โรคลายม์ (Lyme disease)

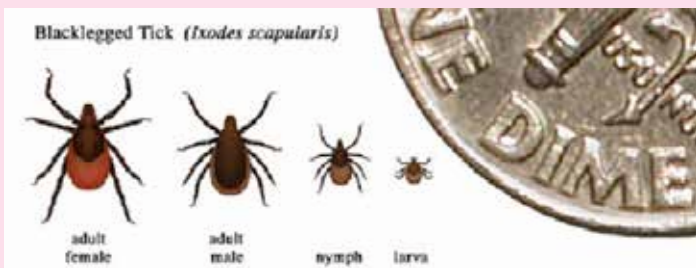
Borrelia spp. เชื้อก่อโรคลายม์ (โรคข้ออักเสบไลม์) ถูกจัดเป็นแบคทีเรียแกรมลบชนิดสไปโรชีตที่ไม่นิยมน้อมสีแกรมในการจำแนกเชื้อเนื่องจากเชื้อจะติดสีแดงอ่อนๆ ของ safranin ซึ่งเป็นสีสุดท้ายของขั้นตอนการย้อม เชื้อมีลักษณะเป็นเกลียว ขนาดลำตัวยาว 20 – 30 ไมครอน กว้าง 0.2 – 0.3 ไมครอน ใช้แฟลกเจลลาในการเคลื่อนที่ การก่อโรคพบเชื้อ “*Borrelia* spp.” 4 สปีชีส์ก่อโรคในคน ได้แก่ *B. burgdorferi*, *B. mayanii* (พบในทวีปอเมริกาเหนือ) *B. afzelii*, *B. garinii* (พบในทวีปยุโรปและเอเชีย) พบสัตว์พาหะ “เห็บ” สกุล *Ixodes* spp. ระยะตัวอ่อน (nymph) มากกว่าตัวเต็มวัย (adult) เป็นพาหะนำโรค โดยเห็บใช้เวลาอย่างน้อย 36 ชั่วโมงในการสัมผัส (กัด) ก่อนเชื้อแพร่เข้าสู่คนหรือสัตว์มีกระดูกสันหลังที่เป็นแหล่งรังโรค เช่น สัตว์ฟันแทะ สัตว์ปีก สัตว์เลื้อยคลาน กระต่ายป่า ฯลฯ พบเชื้อก่อโรคมกในประชากรกลุ่มเด็กแต่ไม่พบการติดต่อจากคนสู่คน สัตว์สู่คนหรือการรับประทานผ่านอาหาร

รูปที่ 1. ลักษณะเชื้อ *B. burgdorferi* เมื่อดูด้วยกล้องจุลทรรศน์ (รูปจาก Todor, www.textbookofbacteriology.net)

รูปที่ 3. ลักษณะอาการของผู้ป่วย Lyme (รูปจาก http://www.cdc.gov/lyme/signs_symptoms/index.html และ Meyerhoff JO. <https://emedicine.medscape.com/article/330178-treatment>)

รูปที่ 2. ขนาดของเห็บในระยะต่างๆ

(รูปจาก <http://www.cdc.gov/lyme/transmission.index.htm>)

ลักษณะการเกิดโรคแบ่งเป็น 3 ระยะ จำแนกตามอาการที่พบ ได้แก่ ระยะแรกของการติดเชื้อภายหลังเห็บกัด 1 สัปดาห์ ผู้ป่วยมีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ปวดข้อ พบผื่น

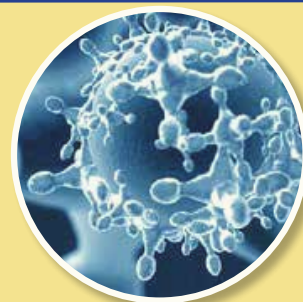
แดงเป็นวงตั้งแต่ 1 แห่งขึ้นไป (bull-eye-rash; รูปที่ 3A) ระยะแพร่กระจายหลังรับเชื้อมากกว่า 3 – 10 สัปดาห์ ผู้ป่วยจะมีอาการอื่นร่วม เช่น ปวดบวมบริเวณข้อต่อโดยเฉพาะหัวเข่า พบถุงน้ำด้านหลังหัวเข่า (Baker's cyst) ม้ามโต ตับอักเสบ ตาอักเสบ ระบบการทำงานหัวใจผิดปกติ ไชสันหลัง/เยื่อหุ้มสมองอักเสบ พบปัญหาด้านความจำ อาจพบอัมพฤกษ์/อัมพาตบริเวณใบหน้า (รูปที่ 3B) และระยะสุดท้ายซึ่งเป็นระยะแฝงของโรคที่พบการอักเสบของข้อต่อขนาดใหญ่ เช่น หัวเข่า พบความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลางและส่วนปลาย เช่น ไชสันหลังอักเสบเฉียบพลัน อัมพาตครึ่งซีก ซัก พบการบกพร่องทางสมอง สูญเสียการได้ยินและอาจพบการอักเสบของผิวหนังบริเวณหลังมือ เท้า หัวเข่า ข้อศอก (acrodermatitis chronica atrophicans; รูปที่ 3C)

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นหน่วยงานที่มีห้องปฏิบัติการอ้างอิงที่เปิดให้บริการตรวจวินิจฉัยโรคลายม์โดยการตรวจหาระดับภูมิคุ้มกันของแอนติบอดีต่อเชื้อ *B. burgdorferi* ทั้งชนิด IgM และ IgG โดยสามารถเก็บและส่งตัวอย่างน้ำเหลืองหรือน้ำไขสันหลังในภาชนะที่สะอาดปราศจากเชื้อและนำส่งที่อุณหภูมิ 2 – 8°C โดยระยะเวลาในการเก็บตัวอย่างน้ำเหลืองควรเก็บ 2 ครั้ง (ครั้งแรกเมื่อป่วยหรือแรกเข้ารับการรักษาและครั้งที่สองห่างกันอย่างน้อย 6 – 8 สัปดาห์) และตัวอย่างน้ำไขสันหลังให้เก็บภายในสัปดาห์แรกหลังติดเชื้อ สำหรับตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสารพันธุกรรม ได้แก่ เลือด น้ำล้างแผล ชิ้นเนื้อผิวหนังที่บวมแดง น้ำไขสันหลัง น้ำไขข้อ หรือปัสสาวะเก็บในภาชนะที่ปราศจากเชื้อนำส่งที่อุณหภูมิ 2 – 8°C

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข... รายงาน

การเฝ้าระวังการกลายพันธุ์และการดื้อยาของ เชื้อไข้หวัดใหญ่ ประจำเดือนมิถุนายน 2562

จากการเฝ้าระวังไข้หวัดนกและไข้หวัดใหญ่ทางห้องปฏิบัติการ ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ภายใต้โครงการ “การศึกษาสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือไข้หวัดใหญ่ระบาดใหญ่” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยวัคซีนแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) ได้สุ่มตัวอย่างจากผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (ILI) ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง ปอดบวม ปอดอักเสบ (SARI) จากระบบเฝ้าระวังไข้หวัดใหญ่และไข้หวัดนก” โดยกระทรวงสาธารณสุขนำมาเพาะเชื้อทำการตรวจวิเคราะห์โดยวิธี Genotypic assay เพื่อหาชนิดที่เกี่ยวข้องกับการดื้อยา และวิธี Phenotypic assay โดยการทดสอบเชื้อไวรัสกับยาต้านไวรัสในกลุ่ม Neuraminidase inhibitor ผลการทดสอบดังนี้

ชนิด / สายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่	ผลการทดสอบ ประจำเดือนมิถุนายน 2562			ยอดสะสม ม.ค.52 – 30 มิ.ย. 62
	จำนวนเชื้อที่ ทดสอบ	จำนวนเชื้อที่ ดื้อยา	ร้อยละที่ดื้อยา	ร้อยละที่ดื้อยา
ไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล				
1. A/H1N1 (2009)	3	0	0(0/3)	0.77 (16/2,086)
2. A/H3N2	37	0	0(0/37)	0 (0/1,622)
3. Influenza B	35	0	0(0/35)	0 (0/605)

ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข... รายงาน

ลุ้นรับรางวัล

ประจำฉบับกรกฎาคม 2562

คำถาม

“กับดัก Leo - Trap” นวัตกรรมนี้มีข้อดีอย่างไร

กรุณาส่งคำตอบ กรุณาส่งคำตอบ พร้อมระบุชื่อที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของท่านที่สามารถติดต่อได้ ส่งมายัง ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 หรือทาง อีเมล prdmsc@dmsc.mail.go.th หรือ โทรสาร 0 2591 1707 หรือส่งเข้ามาที่กล่องข้อความ ในเฟซบุ๊ก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

เพื่อลุ้นรับ ตลับยา 20 รางวัล (หมดเขตส่งคำตอบลุ้นรางวัลภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2562) ประกาศรายชื่อผู้โชคดี ในจดหมายข่าวกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ฉบับกันยายน 2562 เฉลยคำตอบ และรายชื่อผู้โชคดีประจำเดือนพฤษภาคม 2562

ถาม ออดิบ กับ โหรา มีความแตกต่างกันอย่างไร และพืชชนิดใดสามารถรับประทานได้

ตอบ ข้อแตกต่าง คือ โหรา มีลักษณะใบใหญ่สีเขียวเข้ม และหนากว่าใบของออดิบซึ่งมีขนาดค่อนข้างเล็กและบางสีเขียวอ่อนกว่า ในส่วนของก้านใบของออดิบจะมีสีเขียวหนวล ส่วนที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ โหรา มีก้านใบอยู่ริมขอบใบ แต่ออดิบมีก้านใบขยับจากขอบใบเข้าไปเล็กน้อย พืช ชนิดรับประทานได้ คือ ออดิบ

รายชื่อผู้โชคดี

คุณสุดติ รัตนจรัสโรจน์
 คุณสุนิสา กำพลชัยเดช
 คุณสมเกียรติ ปัญญาเมือง
 คุณศศิวรรณ ตันท้าว
 คุณนิตยา สุวรรณโพธิ์

คุณสุวรรณหิพย์ ทวี
 คุณชญานิน ขวณิชวิสุทธิ์
 คุณสายสมร พลพรมสค
 คุณอรชума มีทรัพย์
 คุณอังคณา จิตต์จำนง

คุณนุชจริย์ ร่วมชาติ
 คุณนวลพรรณ ไพบุลย์ศรีนครา
 คุณอัมพร เฮงสกุล
 คุณรุ่งนภา จันผาย
 ร.อ.โสภณ จงสุขประดิษฐ์

คุณปรมาภรณ์ ทองอำ
 คุณสุธีภรณ์ อุดมผล
 คุณปติวิรัตดา งามเลิศ
 คุณณัฐฐานันท์ ปันสุวรรณ
 คุณพัชรดา โอธุน้อย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจพบยาลดความอ้วน “ลอร์คาเซริน” ปนปลอมในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เตือน
ระงับอันตรายยา “ลอร์คาเซริน” (Lorcaserin) พบมีแนวโน้มนำมาใช้
ในทางที่ผิดเป็นยาควบคุมน้ำหนักซึ่งไม่เคยพบมาก่อนในประเทศไทย
ยาชนิดนี้ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทมีผลทำให้ลดความอยากอาหารได้
แต่มีผลข้างเคียง ได้แก่ ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ มีผลต่อจิตและประสาท
และหัวใจ ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ที่มีภาวะบกพร่องของตับ
และไต ในต่างประเทศจัดเป็นยาควบคุมและการใช้ยาต้องอยู่ภายใต้
การดูแลของแพทย์

นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ อธิบดี
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์ โดย สำนักยาและวัตถุเสพติด ได้รับตัวอย่าง
ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากสำนักงานคณะกรรมการ
อาหารและยา (อย.) ลักษณะแคปซูลสีขาวในแผง
อลูมิเนียมพลาสติกจำนวน 180 แคปซูลและตัวอย่างจากกองบังคับ
การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
(บก.ปคบ.) ลักษณะผงสีขาว และสีน้ำตาล จำนวน
มาก น้ำหนักรวม 70 กิโลกรัม ส่งมาตรวจพิสูจน์เพื่อหาไซบูทรา
มีน ยาและวัตถุออกฤทธิ์ จากการตรวจพิสูจน์ในห้องปฏิบัติการ
ไม่พบไซบูทรามีน แต่ตรวจพบลอร์คาเซริน ซึ่งเป็นยาควบคุมน้ำหนัก
ที่ยังไม่มีจำหน่ายและไม่เคยพบมาก่อนในประเทศไทย ออกฤทธิ์ควบคุม
ความอยากอาหารผ่านระบบประสาทส่วนกลาง แต่มีฤทธิ์ทำให้เกิดอาการ
ไม่พึงประสงค์ เช่น ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ มีผลต่อหัวใจ และภาวะทางจิต
และประสาท เนื่องจากลอร์คาเซรินมีข้อบ่งใช้ที่ตรงสำหรับผู้ที่
มีภาวะอ้วน น้ำหนักเกินหรือมีโรคอื่นร่วมด้วย เช่น เบาหวาน ความดัน
โลหิตสูง ดังนั้นการใช้ลอร์คาเซริน จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของแพทย์
เท่านั้น ไม่ใช้ร่วมกับยาควบคุมน้ำหนักชนิดอื่นๆ และเมื่อใช้แล้ว

พบอาการข้างเคียง ต้องหยุดใช้ยาและรีบมาพบแพทย์ทันที เนื่องจากยานี้
เมื่อรับประทานจะถูกดูดซึมได้ดีผ่านตับและขับออกทางปัสสาวะ จึงต้อง
ระมัดระวังการใช้ในผู้ที่มีภาวะบกพร่องทางตับและไต ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์
เนื่องจากมีผลต่อทารกในครรภ์ การปนปลอมในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร
จึงอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างมาก เมื่อรับประทานในขนาดยาที่สูง
จนเกิดผลข้างเคียงต่อจิตและประสาท หรือในหญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ที่มีภาวะ
หลอดเลือดและหัวใจ หรือผู้ที่มีภาวะบกพร่องของตับและไต

ลอร์คาเซรินยังไม่มีมีการควบคุมในประเทศไทย ในสหรัฐอเมริกาจัด
เป็นสารควบคุมในกลุ่ม Schedule IV drugs คือ สามารถใช้ในทางการแพทย์
แต่มีแนวโน้มการนำมาใช้ในทางที่ผิดเช่นเดียวกับเฟนิเทอมีน รวมทั้ง
ยาควบคุมน้ำหนักอื่นๆ เช่น อีเฟดรีน แอมฟีพราโมน นอร์ซูโดอีเฟดรีน และ
มาซิติดอล เป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 เนื่องจากมีการใช้ในทางการแพทย์
แต่มีแนวโน้มการนำมาใช้ในทางที่ผิดสูง

“ลอร์คาเซริน ที่พบการปนปลอมในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารใน
ประเทศไทย คาดว่านำมาใช้ทดแทนไซบูทรามีน เพื่อหลีกเลี่ยงข้อกฎหมาย
ซึ่งไซบูทรามีน จัดเป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 1 ดังนั้นจึงมีแนวโน้มการนำ
ลอร์คาเซริน มาใช้ในทางที่ผิดสูง ทั้งนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้นำเสนอ
ข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อใช้ในการพิจารณาควบคุม
ทางกฎหมาย เผื่อระวังการแพร่ระบาดต่อไป” อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์ กล่าว

สำนักยาและวัตถุเสพติด...รายงาน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 22/2552
ไปรษณีย์กระทรวงสาธารณสุข

เสนอแนะ ดิชม หรือ
ส่งบทความลงตีพิมพ์ ส่งมาได้ที่
กองบรรณาธิการ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการกรม
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0-2951-0000 ต่อ 99081
โทรสาร 0-2951-0312
E mail: prdmsc@dmsc.mail.go.th
www.dmsc.moph.go.th
www.dmscsmartlifeblog.com
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ที่ปรึกษา อธิปไตย รองอธิบดี ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ผู้อำนวยการสำนัก / สถาบัน / ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ กองบรรณาธิการ
อภิวิทย์ เฉยรอด, อภิสิทธิ์ เหมาะสมสกุล, วชิพร แดงอุทัย, วิระวิทย์ อินทวิง, พิรัชญ์ คันทนะชฌฎ, จงกมล เงินมาก, ธีระพล ดีไสภา, สรพล สิ้นเจริญรุ่ง,
สุนันทา สุขสุมิตร, สุวรรณ โพธิ์มา, กิตติพร อิงคินันท์